

Reservation från Miljöpartiet de gröna

Kommunfullmäktige 2019 03 04

KS 2019/0105

Uppdrag till KS och nämnderna att lägga fram underlag till direktiv för budget 2020 och plan 2021

Den här reservationen kompletterar Miljöpartiets reservationen som behandlar förslaget om överskottsmål 2019. Miljöpartiet anser att det är ett bra förslag att alla nämnder ska ta fram konsekvensbeskrivningar av olika beslut. Förutsättningarna är dock inte desamma för alla nämnder. Utbildningsnämndens och Socialnämndens verksamheter är i hög grad lagreglerade, vilket inte tillåter budgetneddragningar i paritet med andra nämnder.

Tjänsteutlåtandet och majoritetens förslag

I tjänsteutlåtandet står att syftet med att ta fram ett inriktningsförslag är att hantera den ekonomiska utmaningen som kommunen står inför. Ramförslaget innehåller bland annat sänkta ramar för nämnderna, utebliven kompensation för priser och löneökningar samt ett tillfälligt stopp av uppräkningspeng- och checkbeloppen som finansierar förskola, skola och äldreomsorg. Nämndernas ramar för år 2020 minskar med 35,5 miljoner kronor jämfört med budget 2019. För kommunen som helhet betyder inriktningsförslaget att kommunen gör besparingar om totalt 71 miljoner kr för budget 2020.

Förslaget är framtaget för att få en långsiktigt hållbar ekonomi och en budget i balans, men krävs också för att kommunen ska kunna hämta igen tidigare underskott vilket kommunallagen kräver. Förslaget utgår från nuvarande kommunalskattenivå.

Uppdraget till nämnderna är att ta fram konsekvensbeskrivningar av vad föreliggande ramförslag år 2020 och 2021 medför för effekter för respektive verksamhet inklusive måljusteringar som förslaget medför. Det saknas dock en inriktning på kort och lång sikt för att få en långsiktigt hållbar ekonomi och en budget i balans.

Socialnämnden ska beskriva vilka konsekvenser en sänkt ram på 12 mnr får för effekter 2020 och 2021, varav 8,6 mnr gäller utebliven lön och priskompensation. (Socialnämnden övertog de delar från Produktionsutskottet, ett negativt resultat på drygt 5 mnr från 2018, som gäller Socialnämndens verksamheter från 1 jan 2019.)

Utbildningsnämnden ska beskriva vilka konsekvenser en sänkt ram på 8 mnr får för effekter 2020 och 2021, varav 0,4 mnr gäller utebliven lön och priskompensation.

Varför har då Utbildningsnämnden bara 0,4 mnr på utebliven lön och priskompensation? Se tabellen i underlaget till nya nettoramor för nämnderna samt vilka effektiviseringar det innebär. Produktionsutskottet ska beskriva vilka konsekvenser en sänkt ram på 20 mnr får för effekter 2020 och 2021. Dessa 20 mnr hänförs helt till utebliven lön och priskompensation för Utbildningsnämndens verksamheter. (Utbildningsnämnden kommer att ta över de delar från Produktionsutskottet som gäller Utbildningsnämndens verksamheter inom ett par år.)

Ett sammanlagt sparkrav ligger på Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Produktionsutskottet på 40 mnkr av totalt 71 mnkr för alla nämnder.

Lagar och styrdokument som Utbildningsnämnden och Socialnämnden behöver följa

Utbildningsnämndens styrdokument gäller. Det går inte att ändra målformuleringar som strider mot Skollagen, Läroplaner och Kursplaner. Huvudmannen har att följa Skolförordningarna och Allmänna råd från Skolverket. Allmänna råd är inte råd utan Förordningar som kommunen ska följa. Skollagen gäller över kommunallagen. Huvudmannen måste även följa ett flertal andra lagar som Offentlighets- och sekretesslagen, Diskrimineringslagen, Arbetsmiljölagen, Föräldrabalken och även Socialtjänstlagen med flera lagar.

Socialnämnden ska följa Socialtjänstlagen. Lagen om vård av unga, LVU, Tingsrättens utslag i domar, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, Individ- och familjeomsorg, IFO, Lag med vissa bestämmelser om vård av unga, LOU, Lag om valfrihet, LOV, Offentlighets- och sekretesslagen, Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, Alkohollagen, Tobakslagen, Lag om handel med vissa receptfria läkemedel, Lagen om bostadsanpassningsbidrag, Lag om riksfärdtjänst, Lag om färdtjänst, Hälso- och sjukvårdslagen, Lagen om utskrivningsklara patienter, Lag om mottagande av vissa nyanlända med flera lagar.

Förslaget om besparingar för Utbildningsnämnden och Socialnämnden

Till lagar som styr Utbildningsnämnden och Socialnämnden tillkommer de mål kommunen vill sätta. Lagarna måste kommunen förhålla sig till och följa när nya mål sätts. Utbildningsnämndens och Socialnämndens verksamheter kräver legitimerad ansvarig personal som ska följa lagstiftning och föreskrifter. Utbildningsnämnden och Socialnämnden bedriver myndighetsutövning som innebär att de har exklusiv rätt att besluta enligt lag. Varje ledamot i Utbildningsnämnden och Socialnämnden har både ett juridiskt och ett politiskt ansvar. Endast reservation undantar från ansvar.

Kommunen har en skyldighet som huvudman för de kommunala skolorna att trygga kompetensförsörjningen av lärare både på kort och lång sikt. Majoriteten dvs M, L och KD behöver inse vad Skolavtal18 medför för ansvar som politikerna måste ta i Danderyd och att det också kommer att kosta mer än tidigare.

Skolavtal18 är ett tre-årigt avtal mellan Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet och SKL. Fokus i avtalet ligger på att huvudmannen, som är ansvarig för kompetensförsörjningen av lärare, ska ta det ansvaret och att få fler att vilja bli lärare. Huvudmannen är även ansvarig för en god arbetsmiljö.

Kommunen ska enligt avtalet arbeta aktivt med strategisk kompetensförsörjning. Arbetsmiljöinsatser ska göras på varje förskola och skola som sedan följs upp av parterna. Omotiverade löneskillnader ska bort och en bra löneutveckling ska inte kräva att en lärare måste byta arbetsgivare.

Avtalet tydliggör att lokala parter ska analysera lönestruktur och löneutveckling, vilket är viktigt för att peka på arbetsgivarens ansvar för ordning och reda i lönesättningen. Avtalet säger också att kompetens, kontinuitet och erfarenhet som bidrar till förbättrade elevresultat och verksamhetens mål sett över tid ska premieras.

Socialtjänstlagen, Sol, är en rättighetslagstiftning likaså Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS – det innebär att kommunen har lagstadgade skyldigheter. De går inte att budgetera bort. För ett halvår sedan fanns 51 pågående ärenden som anmälts till IVO, Inspektionen för vård och omsorg. Kommunen är skyldig att anmäla till IVO när ett beslut inte verkställts inom tre månader.

Om ett ärende inte verkställts inom tre månader utdöms en straffavgift. Danderyd fick ett domslut 2018 på 120 000 kr i straffavgift gällande LSS – Danderyds kommun bröt mot lagen. Idag har IVO 49 pågående ärenden varav många familj och individärenden. Att inte följa regelverket kan bli dyrt för kommunen.

Majoritetens förslag om oförändrad kommunalskatt

Majoritetens förslag är oförändrad utdebitering av kommunalskatt. M, L och KD har bestämt, innan alla nämnder har svarat på vilka konsekvenser ändrade ramar medför, att inte höja kommunalskatten. M, L och KD vill skära i kommunens kärnverksamheter för att uppnå en budget i balans. Gapet i Danderyd mellan intäkter och kostnader är 150 mnkr per år. En skatthöjning på 1 kr medför 130 mnkr högre intäkt. Av skatthöjningen kommer inget att gå till ökad skatteutjämning, hela skatthöjningen tillfaller Danderyd enligt kommunens ekonomichef Björn Wallgren. Annan uppgift har felaktigt förekommit i debatten.

Danderyds skatteunderlag växer med 3,3 % per år. Skatteunderlaget i riket ökar med 4,5 % och Täby ökar med 4,7 % enligt SKL:s prognos. Danderyd har fler invånare under 20 år och över 65 år. Det är de äldre som behöver vård skola och omsorg dvs kostar mest.

Danderyd har färre invånare i arbetsför ålder än andra kommuner har. Det som krävs av Utbildningsnämnden och Socialnämndens verksamheter tillsammans med Produktionsutskottet är att de inte ska få kompensation för lön- och prisökningar. Det sammanlagda beloppet för det är 29 miljoner kr. Enbart kompensation för lön- och prishöjningar motsvarar en höjning på 3 % av peng och check. En skatthöjning på 10 öre ger 13 mnkr. Det innebär att en skatthöjning på 25 öre skulle ge kompensation för lön- och prishöjningar. Det skulle ge möjlighet att behålla personalen i våra kärnverksamheter. För att öka intäkterna ytterligare behövs åtgärder för att öka andelen arbetsföra i Danderyd.

Miljöpartiet de gröna i Danderyd

Danderyd 2019-03-04

Ruby Rosén